Wikipedia

# Idioma arhuaco

| | |
|---|---|
| **Arhuaco, Bíntucua** *Ika* | |
| **Faláu en** | Colombia |
| **Falantes** | 14 300 |
| **Puestu** | Non nos 100 mayores (http://www.davidpbrown.co.uk/help/top-100-languages-by-population.html) (Ethnologue 1996) |
| **Familia** | Chibcha |
| | Magadalénico<br>Cundi-arhuaco<br>Arhuácico<br>**(Arhuaco) ika** |
| **Estatus oficial** | |
| **Oficial en** | Pueblu arhuaco, Colombia |
| **Reguláu por** | *Nun ta reguláu* |
| **Códigos** | |
| **ISO 639-1** | *nengún* |
| **ISO 639-2** | arh |
| **ISO 639-3** | arh (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=arh) |

Denominar el **idioma arhuaco** o **ikɵ** a la llingua amerindia de la familia chibchana usada pol pueblu autodenominado los «*ika*» de Colombia.[1]

Hai 14.301 falantes toos en Colombia principalmente na rexón de Sierra Nevada de Santa Marta.[2] El 90% d'ellos son monollingües del so llinguaxe aborixe.[1] Dalgunos falen l'español, los porcentaxes d'alfabetismo son de 1 a 5% en arhuaco y el 15 a 25% nel so idioma auxiliar, l'español.[1] Los usuarios tienen una identidá cultural según tradiciones ancestrales y suelen ser d'usu granible y vibrante del so idioma.[1]

Ye tamién conocíu como: aruaco, bintuk, bíntukua, bintucua, ica, ijca, ijka, ika y ike.[1]

Esti idioma usa la estructura llingüística suxetu-oxeto-verbu.[1]

## Fonoloxía

### Vocales

| | Anteriores | Centrales | Posteriores |
|---|---|---|---|
| **Altes** | i | ɨ | o |
| **Medies** | y \|<br>align="center" style="font-size:larger;" \| ə [ë] | o | |
| **Baxes** | | a \| | |

### Consonantes

Esta llingua rexistra 17 fonemes consonánticos:

| | | llabiales | alveolares | alveo-palatales | palatales | velares | glotales |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **oclusivas** | **sordes** | p | t | | ɕ [ĉ] | k | ʔ [?] |
| | **sonores** | b | d | | ɟ [J] | g [g] | |
| **nasales** | | m | n | | | ŋ [ŋ] | |
| **fricativas** | **sordes** | | s | | | | |
| | **sonores** | β [ß] | z | ʑ [ž] | | | |
| **vibrantes** | | | r | | | | |

# Referencies


1. Arhuaco (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=arh), per Arango and Sánchez, Ethnologue, 1998, feche d'accesu 04-16-08
2. Elschnig, Hanns Dieter (2008). *Venezuela, Tierra d'Indios: Historia de Los nuesos Indíxenes, El so Orixe, Les sos Migraciones, Los sos Heriedos Y Les sos Imáxenes (https://books.google.es/books?id=eLUjAQAAIAAJ)* (n'español), 16-17. ISBN 9789801231301.


## Enllaces esternos

- Versión en llingua ika de la Facultá de Ciencies Humanes de la Universidá Nacional de Colombia. (http://www.humanas.unal.edu.co/home/versiones/arh)

| **Control d'autoridaes** | **Proyeutos Wikimedia** · Datos: Q2640621 |
|---|---|